

— як визначити співвідношення між проектами зовнішнього та внутрішнього розвитку компанії для забезпечення її поточних та майбутніх перспектив;

— як обґрунтувати параметри та визначити пріоритетність проектів, включених у портфель;

— яким має бути оптимальне співвідношення у завантаженні співробітників та інших ресурсів компанії завданнями поточної та проектної діяльності;

— як спланувати та гармонізувати обсяги рутинних завдань на наступний річний період з обсягами проектних робіт;

— якими мають бути процедури зміни пріоритетності проектів у разі необхідності;

— за якими принципами має будуватись система мотивації учасників проектної діяльності;

— як забезпечити адміністрування управління портфелем проектів.

Наведений перелік питань свідчить про те, що навіть якщо компанія навчилася управляти окремими проектами, ефективне формування і подальша реалізація портфелю проектів вимагає суттєвої освітньої, методичної, організаційної, економічної, мотиваційної та психологічної підтримки залучених у цей процес фахівців з боку вищого керівництва та зовнішніх консультантів, концентрації відповідних зусиль і відносно тривалого часу на розробку та впровадження системи управління портфелем проектів у компанії.

*Ю. В. Буй, асистент кафедри економіки підприємства,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
e-mail: deerpink@mail.ru*

*Л. Д. Мельниченко, асистент кафедри вищої математики,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу*

СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ: СУТНІСТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ

Буй Юлия, Мельниченко Лидия
Социальные инновации:
сущность и классификация

Bui Julia, Melnychenko Lidia
Social innovation: essentiality
and classification

Сучасні умови господарювання в контексті ринкових трансформацій зумовлюють пошук вітчизняними підприємствами нових засобів для забезпечення сталого розвитку. Сталий (збалан-

сований розвиток) передбачає одночасний розвиток трьох складових економічної, екологічної та соціальної. На нашу думку, рівновагу між трьома складовими можна досягти тільки в умовах гармонійного соціо-еколого-економічного розвитку, який є неможливий без активізації інноваційних процесів у кожній складовій. Слід зауважити, що на протязі тривалого часу дослідження інновацій було спрямовано на досягнення успіху в економічній (комерційній) діяльності. Відповідно і науковий пошук був спрямований на прагматичні цілі без урахування екологічних і соціальних наслідків.

Сучасні стратегічні тенденції розвитку вітчизняних суб'єктів господарювання акцентують увагу на дослідження екологічної складової, однак соціальна складова є не менш вагомю у досягненні сталого розвитку. Соціальна складова є стратегічною перспективою, оскільки вона орієнтована на соціальну відповідальність, соціальні інновації, людський розвиток і на збереження стабільності соціально-економічних систем.

Поняття «інновації», «новації», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність» нині досить часто вживають у науковій літературі, однак у зв'язку з концепцією сталого розвитку та посиленням впливу соціальних факторів на динамічний розвиток соціально-економічних систем доцільним є визначення змісту таких понять, як «соціальні нововведення», «соціальні новації», «соціальні інновації». Актуальною є проблема визначення суті та економічного змісту цих термінів, зважаючи на багатогранність поглядів щодо трактування цих дефініцій.

Соціальні інновації все частіше розглядаються як процес і стратегія сприяння розвитку людського потенціалу на основі солідарності, співпраці та культурного розмаїття. При цьому, соціальні інновації розглядаються Н. В. Галкіною як результат інноваційної діяльності підприємства по розробці і застосуванню нових значно вдосконалених економічних, організаційних та інших структур, механізмів функціонування виробництва і взаємодії персоналу. Л. Пасічний та Я. Веховська ж розглядають соціальні інновації в широкому сенсі як відкриття, що є наслідком винахідливості людей, які приводять до прогресивних змін у певних положеннях речей. Інша група вчених (Є. Бирській, Я. Муйжель, К. Познанський) розглядають соціальні інновації у вузькому сенсі з технологією промислового виробництва [1].

Л. В. Бойко-Бойчук у статті «Поняття «соціальна інновація»: типи визначень, приклади застосування» зазначає, що у сьогоденних дефініціях досліджуваного поняття знаходимо досить

широкі його тлумачення, а саме — соціальна інновація як: а) нові ідеї, концепти тощо (перша група); б) процес здійснення змін (друга група); в) здійснення змін конкретно у поведінці людей (третья група) [2].

Погоджуємося з позицією О. І. Навроцького, котрий зазначає, що, як і будь-яка типологія, типологія нововведень досить умовна: у «чистому вигляді» ці типи нововведень навряд чи існують (важко уявити собі матеріально-технічне нововведення, що не має соціальних наслідків, можливо навіть на мікрорівні; нерідко й соціальні нововведення потребують нової матеріально-технічної бази) [3].

На нашу думку, вагомим внеском для подальшого аналізу соціальних інновацій є їх класифікація, оскільки це дало б змогу прогнозувати та передбачати можливі соціальні труднощі на підприємстві, а також застосовувати певні заходи щодо їх подолання з урахуванням особливостей окремих нововведень. При цьому, варто зазначити, що результатом соціальних нововведень, новацій та інновацій, у першу чергу, має виступати соціальний ефект, котрий не завжди супроводжуватиметься з отриманням економічної вигоди.

Даний підхід містить, на наш погляд, ряд важливих уточнень. По-перше, він дає змогу по іншому сформулювати визначення соціальної інновації яке чітко ідентифікуватиме її та відрізнятиме від інших категорій нововведень у соціальній сфері на різних етапах життєвого циклу та з урахуванням основних ознак, характерних для даного виду нововведень.

По-друге, він передбачає зміни у розумінні та конкретизацію поняття соціальної інновації з позиції сталого розвитку у різних сферах діяльності підприємства.

Література

1. *Конякин В. Н.* Социальные инновации как один из факторов развития системы образования в России: сущность и основные подходы [Електронний ресурс] / В. Н. Конякин. — Режим доступу: <http://conf.vgi.volsu.ru/?p=181>

2. *Бойко-Бойчук Л. В.* Поняття «соціальна інновація»: типи визначень, приклади застосування [Електронний ресурс] / Л. В. Бойко-Бойчук. — Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/all/scinn/2009_3/Boiko-Boichuk.pdf

3. *Навроцький О. І.* Деякі аспекти обґрунтування засад інноватики у вищій школі [Електронний ресурс] / О. І. Навроцький. — Режим доступу: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_43/Navrozky.htm